

ਮਾਨਯੋਗ ਏ.ਐਲ. ਬਾਟਿਨ ਅਤੇ ਵੀ.ਕੇ. ਬਾਲੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਪਟੀਸ਼ਨਰਜ਼,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ—ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1991 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 15201

ਫਰਵਰੀ 14, 1992

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟ. 226 ਅਤੇ 227— ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ 1)- ਐੱਸ. 17(2), 4 ਅਤੇ 5— ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ—ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਉਕਤ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਨੇ ਇਕ ਦਹਾਕਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦੀ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਐੱਸ. 5-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਨੇ ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਦਹਾਕਾ ਲਗਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ 30 ਦਿਨ ਹੋਰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ 3 ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੀ ਪੱਕੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

(ਪੈਰਾ ੭)

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਐਕਟ (1911 ਦਾ III)— ਧਾਰਾ 58 — ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ, ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ ਆਦਿ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨਾ—ਸੈਕਸ਼ਨ 58 ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਗਲੀ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਗਲੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ — ਸ਼ਬਦ ਗਲੀ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਗਲੀ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਗਲੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ 'ਗਲੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਗਲੀ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਸੜਕ ਜਾਂ ਗਲੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਟਰੱਕਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੜਕ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਪਾਰਕਿੰਗ ਸਥਾਨ ਸੜਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ, ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ, ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ, ਰਿਕਸ਼ਾ ਸਟੈਂਡ, ਟੋਂਗਾ ਸਟੈਂਡ ਆਦਿ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੬)

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ 1)- ਐੱਸ. 4, 6 ਅਤੇ 17 (4)- ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਪੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ—S. 17(4) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ — ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ — ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਕਿਉਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ

ਸ. 17 (4) ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ — ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਕੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ (ਵਾਯੂ), (19 ਅਗਸਤ, 1991) ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 13 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ

ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(4) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4.

(ਪੈਰਾ ੯)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(4) ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਧਾਰਾ 5(ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਏ) ਐਕਟ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਕਾਇਮ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 12)

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ.

T/S ਦੁਆਬੀਆ, IPS ਦੁਆਬੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਲਈ।

ਐਮ.ਸੀ ਬੇਰੀ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਹੁਕਮ 1991 ਦੀਆਂ 4 ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ. 15201, 17433. 17491 ਅਤੇ 17748 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ- CWP ਨਾਲ ਨੱਥੀ P. 1 1991 ਦਾ ਨੰਬਰ 15201। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਤੱਥ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।

(2) ਵੀਡਿਓ। ਪੰਜਾਬ ਗਜ਼ਟ (ਵਾਧੂ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ 19 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਰਾਜ ਨੇ 60 ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਿਆ, 60 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਗਲ ਮਾਜਰਾ ਅਤੇ ਨਸਰਾਲੀ, ਤਹਿਸੀਲ ਨਾਭਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ, ਟਰੱਕ-ਸਟੈਂਡ (ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਸੀ।

Harpal Singh and others v. State of Punjab and others 415
(A. L. Bahri, J.)

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਹੰਗਾਮੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਟੀ.ਰੋਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟਰੱਕ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵਿਘਨ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ/ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਲੈਣ ਅਤੇ 27.61 ਏਕੜ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖਾਸ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਤਹਿਤ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। 1985 ਤੋਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਸ. ਅਮਲੋਹ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਇਹ 1991 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਤਹਿਤ 27 ਅਗਸਤ 1991 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 30 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰੋ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦਾ ਤੱਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਐਕੁਆਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰੋ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 17 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜ 30 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸੀ ਜੋ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ।

(4) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦਾਇਰ

ਵੱਖਰਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 29 ਅਗਸਤ 1991 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਖਬਾਰ. ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਹੁਣ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਸੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(2) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਉਚਿਤ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਵਧੀਕ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ। 1992 ਦੇ ਸੀ.ਐਮ. ਨੰਬਰ 1007 ਦੇ ਨਾਲ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ; ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਡੀਟੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: - .

(1) ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ ਲਈ 66 ਵਿੱਖੇ 7 ਬਿਸਵੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ।---ਉਦੇ ਮਤਾ ਨੰ: 155 ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਉੱਥੇ ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਜਿਹਾ 1983 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 1985 ਵਿੱਚ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਧੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ ਲਈ ਨਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ। 23 ਜੁਲਾਈ, 1986 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਚੀਫ਼ ਟਾਊਨ ਪਲੈਨਰ ਨੇ 21 ਦਸੰਬਰ 1988 ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 6 ਜਨਵਰੀ, 1989 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਗਸਤ 1991 ਵਿੱਚ ਅਣਪਛਾਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 1 ਅਤੇ P. 2 ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਕੁਝ ਖਰਚ ਕੀਤਾਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ। ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਲ 47,00,000।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"58

ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਣ:-ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ, ਭਾਵੇਂ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕੁਆਇਰ ਐਕਟ, 1894. ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਆਖਿਆ :-ਜਦੋਂ ਕੋਈ। ਨਵੀਂ ਗਲੀ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਗਲੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਮੇਟੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਗਲੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗਲੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਗਲੀ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਗਲੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ 'ਗਲੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਗਲੀ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਸੜਕ ਜਾਂ ਗਲੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਟਰੱਕਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ 'ਤੇ

Harpal Singh and others v. State of Punjab and others 417
(A. L. Bahri, J.)

ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸੜਕ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਪਾਰਕਿੰਗ ਸਥਾਨ ਸੜਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ, ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ, ਸੀਵੀਸੀਐਲ ਸਟੈਂਡ, ਰਿਕਸ਼ਾ ਸਟੈਂਡ, ਟਾਂਗਾ ਸਟੈਂਡ ਆਦਿ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(7) ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ 5(2)। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਐਕੁਆਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਦੋ-ਗੁਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਨੇ ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਦਹਾਕਾ ਲਗਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ 30 ਦਿਨ ਹੋਰ ਉਡੀਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੀ ਪੱਕੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ: -

"ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਛੋਟਾ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਮਾਮਲਾ ਓਨਾ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੀਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸੀਵਿਯਾਨਕ ਵਿਗਾੜ ਹੈ। ਅਸਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਲਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ. 14 (ਅਤੇ 19), ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੁਰਕੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚ।"

ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟੁਕੜਾ ਚੁਣ ਲਿਆ ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਐਸ. 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਉਹੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

f1) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸ, ਸੀ, 319,

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (2), ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਲਈ ਗੋਦਾਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 5- ਏ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਡ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਹ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮਾਲਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ।

(8) ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਲੀਅਰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਮਵੰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸੇ ਦਿਨ. ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਧੇ ਸ਼ਿਆਮ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (5) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹੋਏ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ। 1984 ਦਾ। ਪੈਰਾ 14 ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ S. 4 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ S. 4 ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ, ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ S. 6 ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਸਬ-ਸੈਕੰਡ ਵਿੱਚ "ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਸ਼ਬਦ। (4) ਦਾ S. 17 ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸਰਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ S. 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਭਾਵ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦਾ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ

- (2) 1986 PLJ 464
- (3) ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 151.
- (4) ਏਆਈਆਰ 1979 ਐਸਸੀ 1713
- (5) ਏਆਈਆਰ 1989 ਐਸਸੀ 682.

ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਜਿੱਥੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੰਗਾਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 'ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ Ss ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਐਕਟ ਦੇ 4 ਅਤੇ 6.

ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਐਕਟ 1984 ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ 'ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ' ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਬਾਅਦ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ: -

"ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ

ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਉਸ ਲਈ 'ਤਿਥ ਤੋਂ ਬਾਅਦ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੀ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ।

(9) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 1 ਅਤੇ P. 2 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ (ਵਾਯੂ) (19 ਅਗਸਤ, 1991) ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 13 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 5 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(4) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਹੀਂ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

(10) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ 27 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ 29 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਰਾਈਬ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *M/s. ਜੇਤਮੁੱਲ ਭੋਇਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (6), ਇਸ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"ਸੈਕੰਡਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ. 17 (1) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੀਜ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ,

(6) ਏਆਈਆਰ 1972 ਐਸਸੀ 1363.

ਉਹ ਧਾਰਾ 9(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 17 (1) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(11) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 'ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਹਨਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਤੰਬਰ 1991 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਦੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਤ ਹੋਵੇਗਾ।

(12) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹਨਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(4) ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-(ਏ) ਅਧੀਨ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਕਾਇਮ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਮਾਨਯੋਗ ਐਸ.ਐਸ.ਸੇਢੀ ਅਤੇ ਜੀ.ਸੀ.ਗਰਗ ਜੇ.ਜੇ.

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1991 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 14735

5 ਮਾਰਚ 1992

jaswant Singh and others i). Tire State of Haryana and others **42**
(S. S. Sodhi, J.)

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ 1948- ਐੱਸ. 4 ਅਤੇ 6— ਸ਼ੀਟ ਗਲਾਸ ਉਦਯੋਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ—ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਲਿਮਿਟਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕਨਵੇਯੈਂਸ ਡੀਡ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।